

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Ivana Pechová**
Název diplomové práce: **Cizojazyčná komunikace v krizových situacích**
Vedoucí diplomové práce: **doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.**
Oponent diplomové práce: **Mgr. Jana Kusová, Ph.D.**

Vyjádření vedoucí diplomové práce:

Diplomová práce Ivany Pechové je věnována problematice nácviku komunikace žáků německého jazyka, dostanou-li se do nějaké krizové situace. Práce vychází z teoretického konstruktů sophrolingvistiky, poměrně mladé a v naší zemi téměř neznámé hraniční lingvistické disciplíny. Vzhledem k tomu, že se daným tématem náš lingvodidaktický výzkum zatím vůbec nezabývá, jedná se o práci svým způsobem průkopnickou a jedinečnou. Úloha diplomantky tak byla v mnohém velmi obtížná, neboť neměla k dispozici žádnou lingvodidaktickou odbornou literaturu a musela se opírat mezioborově o řadu s didaktikou nesouvisejících zdrojů, např. z oblasti zdravotnictví a ochrany zdraví, psychologie, záchranných sborů apod. Při vypracování práce tak neměla k dispozici žádné vzory a ani dílčí výzkumná šetření. Byla zcela odkázána na vlastní úsudek a na hledání vlastních cest při koncipování struktury práce.

V teoretické části soustředila svou pozornost na vymezení sophrolingvistiky jako nového vědního oboru, vymezila základní pojmy a stručně pojednala o zásadách komunikace v krizových situacích. Celá teoretická část má obecný charakter, k výuce cizích jazyků se váže spíše okrajově. Druhá kapitola pak je kompilací myšlenek z publikace Vymětala (2009).

Po lingvodidaktické stránce lze za stěžejní část práce považovat její prakticky zaměřené kapitoly. V nich si diplomantka vymezila několik frekventovaných krizových situací (až na pokousání psem a uštknutí hadem) a pokusila se nalézt způsoby, jak žáky na komunikaci v těchto situacích připravit. Po základním popisu

každé situace vybrala podle ní důležité fráze, kterým by měli žáci rozumět, resp. je dokázali i produktivně používat. Její výběr není vždy dostatečně vhodný. Vyskytují se v něm fráze zčásti zbytečné (der Hund bellt und knurrt, schnuppern lassen) a zčásti zbytečně komplikované (Ruhe bewahren, den Verletzten behandeln, von einem Hund angegriffen werden. Diese Möglichkeiten sind die Lösung für Sie apod.). Právě zde jsou nejčastěji porušována základní pravidla sophrologistiky, a to poskytnout žákům takové jazykové prostředky, které budou natolik jednoduché a zautomatizované, že je žáci dokážou použít i ve velmi vypjatých situacích. V mnoha slovech či souslovích se navíc vyskytují jazykové chyby (Wie fühlen Sie?) či chyby v překladu (Feuerwehr Rettungsdienst – hasičská záchranná služba). Ke každé vybrané situaci diplomantka nabízí též sadu obrazových karet, s nimiž je možné ve výuce pracovat. Ne vždy ale karty odpovídají navržené slovní zásobě (např. volání na číslo 112 na str. 17 - 18). Za podnětné a zajímavé lze považovat přepisy různých typů rozhovorů s policií či záchranáři. Nedokážu si však vysvětlit, proč diplomantka přepsala pouze rozhovory v češtině a na ty v němčině odkázala jen uvedením webové adresy, kde si je můžeme poslechnout. Řádkování 2 či ještě větší zde také nemá žádné odůvodnění. Na str. 24 je uvedeno, že tísňová linka na polici může být i 156, nikde jinde v textu tato informace není dále vysvětlena. Nemůže vést nejednotné uvádění telefonních čísel k matení žáků? Některé úlohy jsou pro žáky jazykově příliš náročné – např. aktivita č. 3 na str. 33, kdy mají žáci sepsat, na kterém místě je či není vhodné nosit doklady, peníze apod. I přes všechny výše uvedené výtky je však patrné, že diplomantka hledala neotřelé, inovativní cesty, jak žáky s komunikací v krizových situacích seznámit a jak je co nejlépe pro dané aktivity motivovat. Kladně hodnotím též analýzu vybraných učebnic a souhlasím se závěry, ke kterým diplomantka dospěla.

Po jazykové stránce vykazuje práce bohužel nepřehledné množství různých chyb:

- časté opakování stejných slov
- stylistické chyby
- interpunkční chyby
- chyby v německých slovech a souslovích apod.

Vzhledem k tomu, že diplomantka studuje též český jazyk, je jazyková stránka její práce na hraně únosnosti.

Po formální stránce celkově dobrý dojem narušuje příliš velké řádkování ve výpisu slovní zásoby či při transkripci textů. Jen díky tomu má práce 71 stran, při přepočtu na normostrany je to pouhých 58 stran, což je sice ještě akceptovatelné, ale opět jen na hraně.

Bibliografické citace jsou nejednotné (vlastní jména jsou uváděna celá nebo jen zkratkou), u internetových zdrojů je chybné řádkování, které mnohdy znesnadňuje orientaci v textu.

Otázky k obhajobě:

1. Na str. 18 a 19 uvádíte, že není vhodné používat v krizových situacích fráze, které vyjadřují nějaké empatie (Alles wird gut sein. apod.). Mohla byste to blíže vysvětlit?
2. Vysvětlíte, proč by se žáci v hodině němčiny měli naučit volat německy na českou tísňovou linku (viz např. str. 24, 25).
3. V nabídce slovní zásoby uvádíte slova a spojení jako „den Verletzten behandeln“, „Erste Hilfe leisten“, „mir schwindelt“, „der Verdächtige“ apod. Dokázala byste je nahradit jednoduššími ekvivalenty? Je osvojení takto obtížného lexika opravdu nezbytně nutné?
4. V německy mluvících zemích existuje mnoho možností, jak si zavolat pomoc. Mohla byste navrhnout nějakou mnemotechnickou pomůcku, která by žákům usnadnila zapamatování si rozdílných telefonních čísel v jednotlivých zemích?

Závěrečné stanovisko:

I přes řadu výtek považuji předloženou diplomovou práci za originální, inovativní a pro zkoumání dané problematiky v českém kontextu velmi potřebnou. S přihlédnutím k průkopnickému počínu diplomantky konstatuji, že diplomová práce splňuje požadavky na diplomové práce kladené, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení

- dobře -

České Budějovice 23. 5. 2018

M. Andelšová